
Opšta pravila sertifikacije opreme pod pritiskom i jednostavnih posuda pod pritiskom

1. Podaci o TMS CEE doo Beograd

TMS CEE doo Beograd (u daljem tekstu TMS CEE) obavlja poslove sertifikacije opreme pod pritiskom (OPP) prema *Pravilniku o opremi pod pritiskom* („Sl. glasnik RS“ broj 114/21) i jednostavnih posuda pod pritiskom (JPPP) prema *Pravilniku o jednostavnim posudama pod pritiskom* („Sl. glasnik RS“ broj 114/21) u skladu sa imenovanjem nadležnog Ministarstva rudarstva i energetike (<http://tehnis.privreda.gov.rs/infrastruktura-kvaliteta/Ocenjivanje-usaglasenosti/imenovanje-tela-za-ocenjivanje-usaglasenosti.html>).

Broj imenovanog tela je II 049.

Pomenuti Pravilnici, pored ostalog, sadrže i opis postupka ocenjivanja usaglašenosti, naziv isprave o usaglašenosti i način označavanja sertifikovanog proizvoda srpskim znakom usaglašenosti.

2. Postupak sertifikacije

Informisanje o postupku sertifikacije

Informacije o postupku sertifikacije se mogu pronaći na web stranici TMS CEE (www.tms.rs), a mogu se dobiti i u direktnom kontaktu sa odgovornim licima TMS CEE.

Postupak sertifikacije OPP i JPPP sastoji se od sledećih faza:

- podnošenje zahteva za ponudu i saglasnost klijenta na ponudu;
- podnošenje prijave za sertifikaciju;
- preispitivanje prijave;
- ugovaranje;
- vrednovanje (uzorkovanje, ocenjivanje, ispitivanje);
- preispitivanje rezultata vrednovanja;
- donošenje odluke o sertifikaciji.

Podnošenje zahteva za ponudu i saglasnost klijenta na ponudu

Podnosilac zahteva za sertifikaciju (potencijalni klijent) dostavlja Sertifikacionom telu neformalni zahtev za ponudu za sertifikaciju OPP ili JPPP (u slobodnoj formi) koji sadrži podatke o:

- podnosiocu zahteva;
- statusu podnosioca zahteva u odnosu na proizvod čija se sertifikacija zahteva (proizvođač, uvoznik, zastupnik,...);
- naziv i tehničke informacije o proizvodu koji se sertifikuje;
- referentnom dokumentu za sertifikaciju proizvoda;
- željenoj šemi sertifikacije;

TMS CEE preispituje zahtev za ponudu za sertifikaciju OPP ili JPPP i dostavljene informacije. Ukoliko dostavljeni podaci nisu dovoljni za izdavanje odgovora ili ponude, od podnosioca zahteva se traži dopuna podataka u vezi zahtevane sertifikacije.

Ukoliko TMS CEE nema mogućnosti da sprovede zahtevanu sertifikaciju, tada se podnosiocu zahteva upućuje odgovor o nemogućnosti sprovođenja zahtevane sertifikacije sa kratkim obrazloženjem.

Ukoliko TMS CEE može sprovesti zahtevanu sertifikaciju, tada se podnosiocu zahteva upućuje ponuda koja sadrži opšte, tehničke i komercijalne uslove za realizaciju zahtevane sertifikacije.

TMS CEE izrađuje ponudu za sertifikaciju proizvoda na osnovu elementa utvrđenih zahtevom i u skladu sa sopstvenom cenovnom politikom. Ponuda sadrži područje i predmet sertifikacije, izabranu šemu sertifikacije, rokove, cenu usluge sertifikacije kao i početne uslove za pristupanje procesu sertifikacije.

Ponudom se utvrđuju uslovi za Ugovor o sertifikaciji i početak postupka sertifikacije.

Odgovorna lica na zahtev daju objašnjenja delova ponude.

Narednoj fazi sertifikacije se pristupa na osnovu usaglašene ponude i saglasnosti podnosioca zahteva (klijenta) na ponudu.

Podnošenje prijave za sertifikaciju

Klijent podnosi prijavu za sertifikaciju putem obrasca *Prijava za sertifikaciju OPP i JPPP (tms_sp_101)* koji se može dobiti na zahtev, a i dostupna je na internet stranici www.tms.rs.

Popunjavanjem Prijave klijent pruža sve neophodne informacije o predmetu sertifikacije, dostavlja specificirane dokumentovane informacije i potvrđuje da je upoznat sa ovim *Pravilima*. Klijent je odgovoran za korektnost, tačnost i aktuelnost podataka navedenih u Prijavi.

Preispitivanje prijave

TMS CEE preispituje dostavljenu prijavu sa ciljem utvrđivanja da li su dostavljene informacije/podaci/dokumentovane informacije dovoljni za početak realizacije postupka sertifikacije, da li je jasno definisan predmet sertifikacije i da li TMS CEE ima na raspolaganju sve resurse da obavi traženu sertifikaciju.

Preispitivanje popunjene *tms_sp_101, Prijave za sertifikaciju OPP i JPPP* obavezno obuhvata i provere:

- usaglašenosti prijave sa ponudom;
- potpunosti i usaglašenosti podataka iz prijave sa zahtevima referentnog dokumenta i šemom sertifikacije koju treba primeniti.
- potencijalnih rizika po nezavisnost i nepristrasnost.

Ugovaranje

Nakon preispitivanja *tms_sp_101, Prijave za sertifikaciju OPP i JPPP*, ukoliko nisu utvrđene prepreke za početak procesa sertifikacije pristupa se potpisivanju Ugovora o sertifikaciji.

Klijentu se, po potrebi, dostavlja Upitnik koji sadrži određene informacije koje je klijent u obavezi da dostavi, a mogu biti potrebne za izradu *ugovora*. Tek po dobijanju svih neophodnih informacija, zaključuje se *ugovor* sa klijentom koji se odnosi na sprovođenje postupka sertifikacije.

Upitnik se može dostaviti klijentu i nakon ugovaranja, sa ciljem prikupljanja informacija neophodnih za planiranje ocenjivanja.

Ugovor o sertifikaciji je dokument i skup priloženih dokumenata (*ponuda, prijava*) sa kojim su saglasni klijent i TMS CEE i koji sadrži prava i obaveze obe strane.

Ugovor o sertifikaciji obavezno sadrži odredbe o poverljivosti informacija ili se poziva na obaveznost primene odredbi o poverljivosti i javno dostupnim informacijama iz drugih dokumenata.

Vrednovanje

TMS CEE u skladu sa sopstvenom procedurom *SP QP 20, Sertifikacija OPP i JPPP*, sprovodi vrednovanje (ocenjivanje) kojim se obuhvataju sledeće aktivnosti:

- planiranje postupka sertifikacije;
- imenovanje osoblja (i/ili angažovanje autsorsa) za sprovođenje aktivnosti vrednovanja;
- obezbeđenje raspoloživosti neophodnih informacija i dokumentacije;
- sprovođenje vrednovanja uz upotrebu internih resursa i/ili upravljanjem resursima iz autsorsa;
- informisanje klijenta o neusaglašenostima i potrebe za dodatnim vrednovanjima radi verifikacije otklanjanja neusaglašenosti;
- sprovođenje dodatnih vrednovanja;
- dokumentovanje vrednovanja - izdavanje odgovarajuće forme *izveštaja o vrednovanju* (zavisno od vrste proizvoda i šeme sertifikacije).

Ukoliko se u toku uzorkovanja/ispitivanja/ocenjivanja utvrde neusaglašenosti, klijent je u obavezi da iste otkloni u za to predviđenom roku. U zavisnosti od karaktera neusaglašenosti verifikaciju otklonjenosti neusaglašenosti je moguće sprovesti ocenom dostavljenih pisanih dokaza od strane klijenta ili dodatnim aktivnostima (uzorkovanja / ispitivanja / ocenjivanja).

Preispitivanje rezultata vrednovanja

Nakon završenog vrednovanja, vrši se preispitivanje svih informacija i rezultata vrednovanja, a na osnovu kriterijuma iz Pravilnika, odnosno odgovarajućih standarda za OPP odnosno JPPP, i formira predlog za odluku o sertifikaciji.

Preispitivanje vrednovanja sprovodi Sertifikaciona komisija TMS CEE.

U preispitivanju učestvuje najmanje jedno lice koje je kompetentno za preispitivanje vrednovanja predmeta sertifikacije prema primenjenoj sertifikacionoj šemi.

Donošenje odluke o sertifikaciji

Sertifikacija predstavlja potvrdu usaglašenosti rezultata vrednovanja sa zahtevima relevantnih propisa. Odluku o dodeli sertifikacije donosi Sertifikaciona komisija TMS CEE na osnovu izveštaja o izvršenim aktivnostima i predlaže izdavanje sertifikata ukoliko su utvrđene neusaglašenosti otklonjene na zadovoljavajući način i ukoliko su ispunjeni svi zahtevi za sertifikaciju OPP odnosno JPPP.

Ukoliko Sertifikaciona komisija odbije sertifikaciju, onda identifikuje razloge za odbijanje sertifikacije - neusaglašenosti u odnosu na referentni dokument i šemu sertifikacije.

Ukoliko se odbijena sertifikacija sprovodi u okviru imenovanja i ukoliko klijent ne pristupi otklanjanju neusaglašenosti u određenom roku, tada TMS CEE informiše nadležni državni organ o odbijanju sertifikacije proizvoda.

3. Sertifikat i znak usaglašenosti

Ukoliko je odluka o sertifikaciji pozitivna, klijentu se dostavlja *Sertifikat za OPP odnosno JPPP* prema tabeli 1 zajedno sa *Uputstvom za korišćenje sertifikata i znaka usaglašenosti za OPP i JPPP, SP QI 20 01*.

Tabela 1: Sertifikat za OPP odnosno JPPP

Proizvod	Modul	Naziv
OPP	A2, C2, F, G	<i>Sertifikat o usaglašenosti</i>
	B_(p), B_(d)	<i>Sertifikat o pregledu tipa</i>
	D, D1, E, E1, H	<i>Sertifikat – Obaveštenje o odobrenom sistemu obezbeđenja kvaliteta</i>
	H1	<i>Sertifikat o pregledu projekta</i>
JPPP	B_(p), B_(d)	<i>Sertifikat o pregledu tipa</i>
	C2, F, G	<i>Sertifikat o usaglašenosti sa tipom</i>

Dozvola za upotrebu (licenca) srpskog znaka usaglašenosti sa identifikacijom TMS CEE se utvrđuje referentnim dokumentom za sertifikaciju proizvoda, primenjenom sertifikacionom šemom, ugovorom o sertifikaciji i SP QI 20 01, Uputstvom za korišćenje sertifikata i znaka usaglašenosti za OPP i JPPP.

Registar sertifikata je dostupan na web stranici TMS CEE (www.tms.rs).

Klijent se prihvatanjem ovih Pravila sertifikacije OPP i JPPP obavezuje da:

- će postupati sa sertifikatom za proizvod saglasno uslovima datim u referentnim dokumentom za sertifikaciju proizvoda, primenjenom sertifikacionom šemom i Ugovorom o sertifikaciji.
- primenjuje sertifikat samo u svrhe i sa ograničenjima za koje mu je sertifikat dodeljen;
- neće koristiti sertifikat na takav način da naruši ugled Sertifikacionog tela,
- neće davati izjave u vezi sa procesom sertifikacije koje mogu dovesti do zabune ili pogrešnog tumačenja.
- će po suspenziji ili povlačenju sertifikata prestati da daje izjave o procesu sertifikacije koje upućuju na TMS CEE
- će vratiti svaki sertifikat koji je izdao TMS CEE, a koji je predmet suspenzije ili povlačenja.
- da neće koristiti sertifikat na način koji može da dovede u zabludu.

TMS CEE telo u slučaju potrebe, na osnovu utvrđene neusaglašenosti u korišćenju sertifikata i/ili srpskog znaka usaglašenosti sa identifikacijom TMS CEE preduzima korektivne mere, kao što su:

- suspenzija ili povlačenje sertifikata;
- objavljivanje podataka o prekršaju (na Internet stranici TMS CEE);
- zakonske mere.

TMS CEE odmah suspenduje korišćenje sertifikata u sledećim slučajevima:

-
- kršenje *ugovora o sertifikaciji* kojim se ugrožava bezbednost korisnika sertifikovanih proizvoda;
 - utvrđivanje neusaglašenosti tokom nadzora u odnosu na bitne zahteve za bezbednost iz referentnog propisa odnosno standarda za sertifikaciju proizvoda;
 - neodgovarajućeg korišćenja sertifikata kojim se korisnici sertifikovanog proizvoda namerno dovode u zabludu;
 - neispunjavanjem obaveza korisnika prema TMS CEE definisanim u *ugovoru o sertifikaciji* (npr. nemogućnost nadzora, neispunjavanje finansijskih obaveza,...).

Sertifikati se mogu suspendovati na ograničeni vremenski rok, ali ne duže od 6 (šest) meseci nakon čega se donosi odluka o povlačenju sertifikata ili se vrša proveru ispunjenosti uslova za ponovno korišćenje sertifikata. Ako TMS CEE utvrdi da su ispunjeni uslovi za ukidanje suspenzije dopisom će obavestava klijenta o ukidanju suspenzije sertifikata i naznačava da je sertifikat nadalje na snazi. Ako i nakon provere TMS CEE utvrdi da klijent ne ispunjava zahteve sprovede postupak o povlačenju - oduzimanju sertifikata.

4. Prigovori i žalbe

Klijent može podneti prigovor ili žalbu, dok druga zainteresovana strana može podneti prigovor na zaključen proces sertifikacije odnosno na odluku o sertifikaciji ili odluku u vezi korišćenja sertifikata.

Odluke na osnovu prigovora i žalbi donosi Komisija za prigovore i žalbe u TMS CEE. U donošenju odluka ne učestvuju lica koja su sprovedla procese vrednovanja, preispitivanja i odluke o sertifikaciji.

5. Nadzor koji sprovodi sertifikaciono telo

Sertifikaciono telo sprovodi nadzor radi provere poštovanja uslova za održavanje važnosti sertifikata u saglasnosti sa primenjenom sertifikacionom šemom.

Nadzornim proverama (najavljenim i nenajavljenim) se obezbeđuje vrednovanje usaglašenosti sertifikovanog proizvoda odnosno sistema obezbeđenja kvaliteta proizvođača sa zahtevima referentnih dokumentima koji su primenjeni za sertifikaciju. Sertifikacija OPP i JPPP se održava na osnovu zadovoljavajućih rezultata periodičnih nadzora kojima se verifikuje da su zahtevi za održavanje sertifikacije i dalje zadovoljeni. Pre realizacije nadzora, od klijenta se traži da dostavi odgovarajuće dokumentovane informacije, koje će biti korišćene u postupku realizacije nadzora.

Na osnovu rezultata nadzora i njihovog vrednovanja, donosi se odgovarajuća odluka (održavanje sertifikacije / suspenzija / povlačenje sertifikacije).

Na svaku odluku klijent ima pravo žalbe koja se rešava u skladu sa *TMS QP 08, Postupanje sa prigovorima i žalbama*, i koja je dostupna na web stranici TMS CEE (www.tms.rs).

6. Prestanak, smanjenje, suspenzija ili povlačenje sertifikacije

Ukoliko se tokom nadzora otkrije neusaglašenost sertifikovanog proizvoda ili neusaglašenost sistema obezbeđenja kvaliteta zahtevima sertifikacije, TMS CEE utvrđuje, na osnovu rizika usled neusaglašenosti, predlog odgovarajuće mere:

- opomenu i zahtev klijentu da obrazloži neusaglašenost i izda plan za preduzimanje korektivnih mera u roku od 30 dana;

-
- suspenziju ili povlačenje sertifikata;
 - objavljivanje podataka o prekršaju (na Internet stranici);
 - zakonske mere.

U slučaju postojanja neprihvatljivih rizika po bezbednost korisnika, mera uključuje izdavanje upozorenja korisnicima sertifikovanog proizvoda i/ili poziv za povlačenje proizvoda koji su stavljeni na tržište.

Kada je sertifikacija suspendovana, TMS CEE saopštava klijentu potrebne mere, da se okonča suspenzija i obnovi sertifikacija u skladu sa šemom.

Kada mere obuhvataju vrednovanje, preispitivanje ili odluku o sertifikaciji, ove aktivnosti se ponovo sprovode na isti način i istim redosledom kao kod sertifikacije.

U slučajevima prestanka, suspenzije, povlačenja ili smanjenja područja sertifikacije, TMS CEE odmah pismeno obaveštava klijenta o odluci i izdaje odgovarajuća dokumenta uključujući i nova izdanja ili revizije sertifikata.

TMS CEE informiše državne organe, zainteresovane strane i javnost o prestanku sertifikacije na način koji je predviđen propisima, referentnim dokumentima za sertifikaciju i internim dokumentima TMS CEE.

7. Proširenje obima sertifikacije

Pod proširenjem obima sertifikacije se podrazumeva proširenje u okviru istig tipa proizvoda. Na osnovu dostavljenih informacija od strane klijenta, TMS CEE će doneti odluku o potrebi realizacije vrednovanja na licu mesta, kao i o obimu vrednovanja koje će biti sprovedeno.

8. Izmene u zahtevima za sertifikaciju

TMS CEE obaveštava klijente o svakoj izmeni zahteva za sertifikaciju, kao i potrebi da verifikacije usaglašenosti sa novim/izmenjenim zahtevima. TMS CEE o izmenama u zahtevima za sertifikaciju obaveštava klijente putem internet stranice ili dopisom.

Kada se to zahteva, TMS CEE verifikuje da je klijent izvršio sve neophodne izmene u propisanim rokovima uz primenu odgovarajućih aktivnosti vrednovanja. Rezultate vrednovanja se preispituju i na osnovu njih se donosi odgovarajuća odluka o izmenama sertifikata.

9. Izmene koje mogu uticati na sertifikaciju

Klijent je u obavezi da obavesti STSP, bez odlaganja, o pitanjima koja mogu da se odraze na sposobnost da i dalje ispunjava zahteve za sertifikaciju, kao što su: izmene proizvoda, odobrenja za izradu i ispitivanje nerastavljivih spojeva i izmene u sistemu obezbeđenja kvaliteta u projektovanju i proizvodnji OPP i JPPP kao i bilo koje druge izmene uslova pod kojima je izvršena sertifikacija.

Klijent je obavezan da informiše TMS CEE o izmenama na vreme. TMS CEE će u ovim slučajevima odlučiti o konkretnim aktivnostima koje će preduzeti u cilju verifikacije statusa dodeljene sertifikacije, a koje mogu podrazumevati i dodatno ocenjivanje.

10. Obaveze klijenta (imaoca sertifikata)

Imalac sertifikata je u obavezi da permanentno ispunjava zahteve za sertifikaciju, a koji se odnose, a ne ograničavaju na:

- stalno ispunjavanje zahteva za sertifikaciju u skladu sa obimom dodeljene sertifikacije, uključujući i prilagođavanje izmenama zahteva za sertifikaciju, ukoliko iste nastanu u periodu važenja sertifikacije;
- omogućavanje sprovođenja vrednovanja i nadzora u skladu sa zahtevima šeme sertifikacije, što uključuje i omogućavanje pristupa svim relevantnim područjima rada (odnosi se na proizvodne lokacije, opremu, ljude);
- stavljanje na raspolaganje svih dokumentovanih informacija koje se odnose na poslove koji su verifikovani kroz postupak sertifikacije, a u cilju omogućavanja vrednovanja radi potvrđivanja održavanja sertifikacije;
- omogućavanje prisustvovanja posmatrača (*npr. tokom witness audita*), a na zahtev TMS CEE;
- postupanje u skladu sa Uputstvom za korišćenje sertifikata i znaka usaglašenosti;
- čuvanje zapisa o svim prigovorima, a koji se odnose na usaglašenost sa zahtevima za sertifikaciju, i činjenje dostupnim na zahtev TMS CEE;
- obaveštavanje TMS CEE o bitnim izmenama koje mogu imati uticaja na status sertifikacije;
- plaćanje troškova sertifikacije.

11. Obaveze TMS CEE

TMS CEE je u obavezi da obezbedi:

- sprovođenje postupka sertifikacije u skladu sa utvrđenim pravilima;
- nepristrasnost osoba koje učestvuju u postupku sertifikacije;
- očuvanje poverljivosti informacija i podataka do kojih dođe u postupku sertifikacije;
- javno dostupne informacije o statusu sertifikacije i njihovo redovno ažuriranje;
- pravovremeno obaveštavanje o svim izmenama zahteva za sertifikaciju, rokovima i načinima verifikacije ispunjenosti istih od strane imaoaca sertifikata;
- **da klijenta i zainteresovane strane upozna sa odredbama o obaveštavanju nadležnog ministra o odbijanju izdavanja, ograničavanju, privremenom ili trajnom oduzimanju isprave o usaglašenosti.**